

[Thorndahl]

te ind i § 4 i stedet for det valgte 1536, og jeg vil også gerne i den forbindelse vide, hvilken logisk og juridisk forskel der vil være på 1536 og de årstal, jeg har angivet her.

Jeg vil gerne understrege, at accepterer folketingets flertal denne tankegang, så er der i realiteten lukket op for en effektiv erstatningsfri regulering af ejendomsretten – eller mere præcist: en smart omgåelse af grundlovens § 73.

I den forbindelse skal det understreges, at det foreliggende lovforslag, sådan som det ligger nu ved andenbehandlingen, i § 13 fastsætter, at den automatiske fredning skulle være erstatningsfri. Det har ministeren nu forladt i denne omgang, men det kommer naturligvis op igen. Rent politisk vil jeg dog ikke undlade at udtrykke en vis beundring for ministerens teknik og taktik i dette rendyrkede eksempel på socialdemokratisk salamipolitik. Det er i hvert fald det, mekanismen kunne komme til at indeholde.

Jeg skal herefter gå over til at behandle retsvirkningen af lovforslagets automatiske fredning, således som den må være efter bemærkningerne i lovforslaget og behandlingen i miljø- og planlægningsudvalget.

Miljøministeren har i svaret på spørgsmål nr. 28 uddybet fortolkningen af retsvirkningen af den automatiske fredning, og ministeren har både den 2. maj og den 4. maj uddybet sine uddybende fortolkninger i svaret på spørgsmål nr. 28. Fortolkningen går nu efter det oplyste ud på, at den ikke-fredede del af bygningen ikke må nedrives på en sådan måde, at den automatisk fredede del direkte eller indirekte beskadiges. Bortset fra at vi fascineret har fulgt ministerens formuleringsovelser, må vi erklære os helt uenige med ministeren i den nyeste bedømmelse af retsvirkningen af lovens § 4. Jeg føler mig overbevist om, at en ejendomsejer skal være aldeles uheldig i sit valg af advokat for ikke ved en domstol, hvis det prøves, at få medhold i, at han efter bygningsfredningsloven kan foretage sig, hvad han har lyst til, med den del af bygningen, der ikke er automatisk fredet. Denne bedømmelse er bl. a. baseret på svaret på spørgsmål nr. 1, som er helt i overensstemmelse med det oprindelige svar på spørgsmål nr. 28, som ministeren nu i de uddybende fortolkninger af 2., henholdsvis 4. maj har taget afstand fra. Vi har altså i udvalget fået to svar fra ministeren på prin-

cippet det samme spørgsmål, dels svaret på spørgsmål nr. 1 og dels svaret på spørgsmål nr. 28, som ikke er i indbyrdes overensstemmelse efter de foretagne omvurderinger af svaret på spørgsmål nr. 28.

Det vil naturligvis gøre en domstol lidt forvirret, og hvis man så går længere med sagen, vil man selvfølgelig se på, hvad ministeren har sagt i bemærkningerne til lovforslaget. Her siger ministeren særdeles klart og tydeligt – og det er også rosværdigt i øvrigt –:

»Den automatiske fredning omfatter kun de dele af en bygning, der hidrører fra før år 1536. For den resterende del af en bygning, der indeholder bygningsdele fra før år 1536, gælder, at den for at kunne fredes må opfylde lovens krav i øvrigt.«

Det er forbavsende klart udtrykt, bl.a. fordi man benytter ordene »kun« og »resterende«; de beskriver de pågældende bygninger fuldstændigt og helt uden indbyrdes overlappning.

Om retsvirkningen af den automatiske fredning siger ministeren i bemærkningerne til lovforslaget alene, at den gælder for de bygningsdele, der er fra før år 1536. Vi må altså være af den opfattelse – efter behandlingen i udvalget og efter de bemærkninger, ministeren har ledsaget lovforslaget med, som jo må anses for at være de overordnede – at det reelle indhold af § 4 ikke har nogen større betydning foreløbig.

Men vi må altså af principielle grunde meget klart tage afstand fra paragraffen med de principielle muligheder, der ligger i den, og som jeg altså finder helt i strid med den retstradition og retspraksis, vi har haft her i landet.

Svend Erik Hovmand (V):

Vi får nu efter al sandsynlighed en ny lov om bygningsfredning. Denne lov er efter venstres opfattelse udtryk for en forenkling og udtryk for en forbedring. Det var også det, der kendetegnede det lovforslag, som blev fremsat. Jeg synes, vi har haft et overordentlig fornuftigt udvalgsarbejde, hvor andre partier har bidraget til at gøre et i øvrigt godt forslag endnu bedre. Jeg synes, der er grund til at takke andre partier for deres ihærdige indsats med hensyn til at grave ned i problemstillingerne på en lang række områder,